

Beredskap ur civilsamhällets synvinkel 14.4.2026

Varsinais-Suomen hyvinvointialue • Egentliga Finlands välfärdsområde

VARSINAIS-SUOMEN
PELASTUSLAITOS

EGENTLIGA FINLANDS
RÄDDNINGSVÄRK

1

Vem är jag?

Brandmästare Sebastian Henriksson

Bakgrund inom civil sjöfart, FBK och Frivilliga sjöräddningen.
Räddare 2003 -2028 (Egentliga Finlands / Västra Nylands
Räddningsverk)

Befälhavare på oljeskyddsbåtar
Räddningsdykare, MIRG (Maritime Incident
Response Group)

Underbefäl 2018 ->

Brandmästare 2025 ->

Ansvarsområden bla. Kontaktperson till
skärgårdens FBK (22st.), Båtverksamheten

"Havet, och framför allt Skärgårdshavet, har följt mig genom livet – som ett nära, rogivande och kraftgivande element."

Varsinais-Suomen hyvinvointialue • Egentliga Finlands välfärdsområde

VARSINAIS-SUOMEN
PELASTUSLAITOS

EGENTLIGA FINLANDS
RÄDDNINGSVÄRK

2

Målsättning för dagens anförande

- Känna till vad beredskap betyder för samhället
- Förstå egen roll angående beredskap
- Vilken roll har medborgarsamhället för beredskapen
- Vad kan vi påverka

Beredskap, vad betyder detta egentligen?

Beredskap = handlar om att vara förberedd på att hantera oväntade händelser eller kriser. Det kan gälla allt från naturkatastrofer och olyckor till störningar i samhällets viktiga funktioner.

- Att ha planer för hur man ska agera vid en kris
- Att ha resurser redo, som personal, utrustning eller information.
- Att kunna reagera snabbt och effektivt när något händer
- Att kunna fortsätta fungera även under svåra förhållanden

Vårt Försvar = Totalförsvar ”övergripande säkerhet”

Militärt försvar:

- Hårt försvar
- Försvarsmakten samt ett antal andra myndigheter har till huvuduppgift att stödja det militära försvaret. Försvarsmakten försvarar vårt territorium och våra gränser.

Civilt försvar:

- Mjukt försvar
- I Finland -> ”övergripande säkerhet” (kokonaisturvallisuus)
- Hela samhället och de funktioner som måste fungera även under krig.
- Arbetet syftar till att skydda civilbefolkningen och att exempelvis sjukvård och transporter fungerar vid krigsfara och krig.

https://turvallisuuskomitea.fi/sv/overgripande_sakerhet/

Vem deltar i övergripande säkerhet systemet?

- Staten
 - Regeringen, statsrådet och Ministerierna
- Myndigheterna
 - Polisen, Räddningsväsendet, Gränsbevakningsväsendet, Försvarsmakten, Tullen, Migrationsverket, Säkerhets- och underrättelsetjänster, + övriga
- Kommuner och vålfärdsområden
 - Räddningstjänst, Social- och hälsovård, Kommunerna
- Näringslivet och kritisk infrastruktur
 - Företag inom bla: Energi, Livsmedel, Vatten, IT och kommunikation, Transporter, Försörjningsberedskapscentralen
- Organisationer och frivilligsektorn
 - Frivilliga organisationer, t.ex.: Frivilliga räddningstjänsten (Vapepa) Röda Korset, Försvarsorganisationer och beredskapsföreningar
- Medborgarna
 - Varje individ förväntas: Förbereda sig på störningar, Följa myndighetsanvisningar, Bidra till samhällets krisresiliens

= Hela samhället, rätt attityd!

Exempel från Sverige

Totalförsvaret = Militärt försvar + Civilt försvar

- Minister för civilt försvar
- Myndigheten för civilt försvar, MSF, <https://www.mcf.se/>
 - Krisinformation.se, Lilla krisinfo, <https://lilla.krisinformation.se/>
 - Broschyren "Om krisen eller kriget kommer" (har skickats ut till 5,2 miljoner hushåll i Sverige, finns på 12 språk)
 - Broschyren "Beredskap för företag – om krisen eller kriget kommer", har skickats ut till cirka 130 000 företag i Sverige
- Satsas mycket resurser på att utveckla det civila försvaret

Varsinais-Suomen hyvinvointialue • Egentliga Finlands välfärdsområde

VARSINAIS-SUOMEN
PELASTUSLAITOS

EGENTLIGA FINLANDS
RÄDDNINGSVÄRK

7

Vad skall vi förbereda oss på?

Samhällsstörningar kan bero på många saker – allt från extrema väderhändelser och elavbrott till cyberattacker, försörjningsproblem och säkerhetspolitiska kriser.

- Normala vardagliga olyckor och bränder
- "Störningar i egen vardag"
- Extremväder och naturhändelser
- Störningar i kommunikationer och IT
- Elavbrott och energibrist
- Avbrott i dricksvattenförsörjning
- Transportstörningar och brist på varor
- Social oro, olyckor eller säkerhetspolitiska händelser
- Eventuella miljöolyckor
- Övriga överraskande situationer

Varsinais-Suomen hyvinvointialue • Egentliga Finlands välfärdsområde

VARSINAIS-SUOMEN
PELASTUSLAITOS

EGENTLIGA FINLANDS
RÄDDNINGSVÄRK

8

Vad skall vi tänka på hemma/ på jobbet?

- Vad gör jag om elen försvinner?
- Om det inte kommer vatten ur kranen?
- Har jag mat?
- Om internet och telefoner slutar fungera
- Hur gör jag om toan ej får användas
- Om värmen slutar fungera
- Om bilen ej kan användas och kollektivtrafiken ej fungerar.
- Om familjemedlemmar måste vara på jobb många dagar i sträck.
- Vad betyder källkritik vid störningar? Vad skall man tro på?
- Pengar, se till att kunna betala på flera olika sätt
- Om du känner dig orolig, ledsen eller rädd
- Hur klarar sig anhöriga, bekanta?

Medborgarorganisationers viktiga roll i samhället under kriser

Resurser:

- Lokalkännedom
- Personalmängd
- Känner sitt specialområde
- Viktigt att "normalisera" vardagen - > stödja psykisk resiliens
- Myndigheterna klarar ej av allt.
- Redskap/ maskiner / utrustning / utrymmen
- "Bond förnuft"
- Bred civil kunskap
- "Grannhjälp / ansvar"

Utmaningar:

- Hantering av personrisker
- Har man interna planer för störningar?
- Hur kan vi fortsätta verksamheten och i vilken form?
- Vad skall prioriteras?

Beredskap inom organisationer:

- "Grunden i att vårt samhälle skall fungera i kris- och undantagsförhållanden, är att det fungerar i normala förhållanden."
- Beredskap handlar mycket om riskanalyser, planering och förberedelser.
- Beredskap för civila, Finland 72 timmar, Sverige 1 vecka (civilbefolkningen)
- Beredskap i Sverige, den som bedriver samhällsviktig – 2 veckor.
- **Motståndskraft**
- Lokal beredskap!

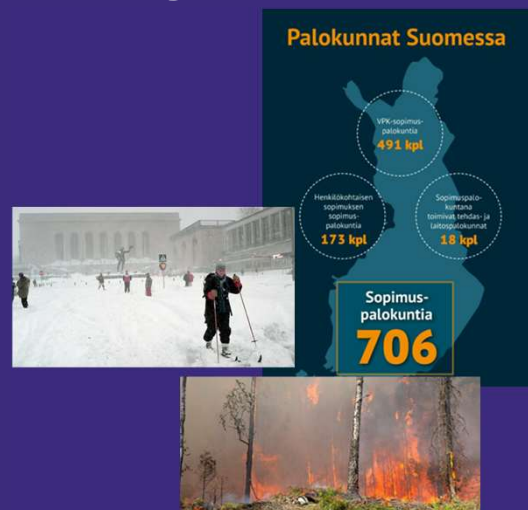

11

Räddningstjänstens uppgifter

Vi är redo att hjälpa årets alla dagar, dygnet runt – just när nöden är som störst.

- Räddningstjänsten är en mycket viktig aktör inom Finlands interna säkerhet.
- Det bygger på fast anställd personal och ett stort antal frivilliga.
- Räddningstjänstens grundläggande uppgifter är:
 - Förebyggande av olyckor och tillsyn
 - Räddningsverksamhet, inklusive skydd av egendom och miljö
 - Beredskap för befolkningskydd i samarbete med olika aktörer
- Finlands 21 räddningstjänster utför årligen över 100 000 larmuppdrag.
- Egentliga Finlands räddningstjänst hade år 2024 sammanlagt 7 662 egentliga räddningsuppdrag.

12

Hur upprätthåller räddningsverket beredskapen?

- Den ordinarie personalen arbetar på 10st. 24/7 stationer.
 - Egentliga Finlands Räddningsverk hade 2024 ca. 270 ordinarie räddningspersonal och ca. 250 akutmårdare.
- Ca. 100 deltidsbrandkårister
- Ca. 70 avtalsbrandkärer, (frivilliga avtalsbrandkårister ca.1300).
- Utöver detta finns personal i administrativa uppgifter, förebyggande arbete, service och i övriga stödfunktioner.
- Internt utvecklar vi ständigt resilienssen och krisberedskapen.

13

Avtalsbrandkårerna är en viktig "grundpelare" i skärgårdens säkerhet.

- En livskraftig lokal avtalsbrandkår är otroligt viktig för att upprätthålla en beredskap.
- FBK verksamhetens livskraftighet måste säkerställas.
- Ansvaret finns hos oss alla!
- FBKs roll angående den indre säkerheten är särskilt viktig i glesbygden.
- Allt grundar sig på frivilligt arbete.
 - Alla i samhället förstår tyvärr inte detta.
 - Kräver engagemang och upprätthållande av kompetens.
 - Är en "viktig del av civilförsvaret" och en viktig reserv.
- Utan dem skulle samhället vara sårbart.
- Oftast enda "myndighets länken"
- Befolkningsmängdens variation i glesbygden

14

Beredskapen i det lokala samhället.

Lokalt samarbetet mellan alla aktörer är mycket viktigt.

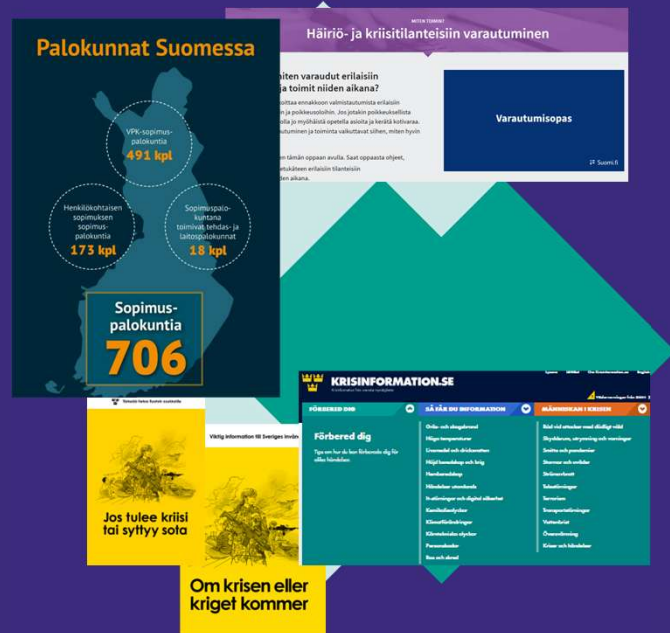
Myndigheter

Kommunerna

Medborgarorganisationerna

Företagen

Övriga frivilliga

Varsinais-Suomen hyvinvointialue • Egentliga Finlands välfärdsområde

VARSINAIS-SUOMEN
PELASTUSLAITOS

EGENTLIGA FINLANDS
RÄDDNINGSVÄRK

15

varha Varsinais-Suomen
hyvinvointialue
Egentliga Finlands
välfärdsområde

Beredskap i praktiken

Beredskap betyder många saker:

- Rätt Attityd!!
- Samarbete
- Riskhantering
- Brandsäkerhet
 - Brandsäkerheten är en viktig del
- EI, vatten, värme, mat.
- Reservlager av viktiga varor
- Egna "special förmodenheter".
- Planering
- Ta ansvar över sig själv och andra

En 10 åring kommenterade:
"Jag vet nu vad beredskap är, det är
att planera saker i förväg"

Varsinais-Suomen hyvinvointialue • Egentliga Finlands välfärdsområde

VARSINAIS-SUOMEN
PELASTUSLAITOS

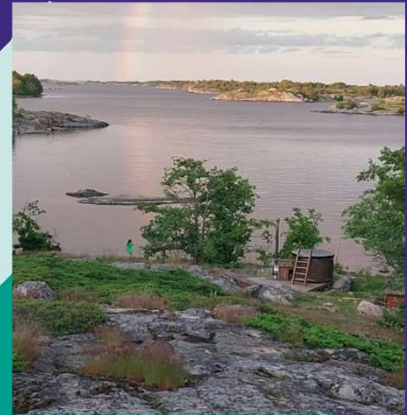
EGENTLIGA FINLANDS
RÄDDNINGSVÄRK

16

Frågor och diskussion?

”Fastän vi inte kan förbereda oss på allt i förväg, behöver vi alla tillsammans stärka vår resiliens och motståndskraft”

Sebbe

Varsinais-Suomen hyvinvointialue • Egentliga Finlands välfärdsområde

VARSAINAIS-SUOMEN
PELASTUSLAITOS

EGENTLIGA FINLANDS
RÄDDNINGSVÄRK

17

varha Varsinais-Suomen
hyvinvointialue
Egentliga Finlands
välfärdsområde

Tilläggsinformation:

<https://www.suomi.fi/guider/beredskap>

<https://www.spek.fi/>

<https://www.pelastuslaitokset.fi/etusivu>

<https://intermin.fi/sv/raddningsvasendet/beredskap/beredskapsguiden>

<https://pelastustoimi.fi/etusivu>

<https://www.krisinformation.se/>

<https://lilla.krisinformation.se/>

<https://112.fi/sv/tjanster>

<https://72tuntia.fi/sv/>

Varsinais-Suomen hyvinvointialue • Egentliga Finlands välfärdsområde

VARSAINAIS-SUOMEN
PELASTUSLAITOS

EGENTLIGA FINLANDS
RÄDDNINGSVÄRK

18